

Tas Latweeschi draugs.

1843. 5 August.

31ma lappa.

T a u n a s s i n a s s.

Is Pehterburges. Tanni grahmatā, ko semmes-ministers augsti zeenigam Keisferam irr preekschā līzzis un kas apleezina, zik un kahdas nelaimes pehrnajā gaddā pahr wissu walstibū irr nōtikuschas, atrohdahs arri schi siana, zik zilweku, pebz teesas leezibas, ar brandwihnu veedsehrusche es irr nomirruschi; prohti: 939 zilweki. Luhk, mas truhkst, tad buhru tuhkstohsch. Bet tē tee ween irr eeskaititi, kas tik ka brandwihnu eedsehruschi, us weetas sawu garru islaide. Tok pee schipulka, sinnams, ihsten wehl pahrleku wairak skaitami; jo zik dauds gan pahr wissu gaddu tahdu buhs bijuschi, pahr kurreem teesahm skaidra siana naw nahkuse? Un warr teescham arri wehl fazziht, ka no teem, kas pahr to paschu laiku zaur zittahm nelaimehm irr aissgahuschi, — sevischel: kas nosliktuschi, fasalluschi, ar zirreem woi nascheem ewainoti, bedrés eekrittuschi u. t. j. pr., kurru skaitlis eet lihds 7000, — ja arri ne wissi, tok brihnum' leels pulks buhs bijis, kas tik tadeht tahdā nelaimē eekritte, ka winni bija eedsehruschi, un wairs ne pilnā sehgā. Us tahdu wihsi teescham ihsten nahkabs fazziht, ka pahr weenu paschu gaddu gan lihds 10,000 zilweki zaur to negantu leeku dserfchanu gallu dabbujuschi un sawas nabbaga seewas un behrnus eeksch behdahm un truhkuma astahjuschi. Raug', kahda breezmiga sihme schi! Raut jel ta tohs noschehlojamus apstulbotus zilwekus wissus, kas wehl to negantu, winna meefu un dwehfeli samaitadamu brandwihnu mihlo, mohdinatu, ka apdohmajahs un no sawa grehka atgreeschahs!

(G. E.)

Preekschajā sinnā mehs effam stahstijuschi pahr tahm daschadahm nelaimehm, zaur kurrahm pehrnajā gaddā pahr wissu Kreewu Keisera walstibū tahds leels pulks kauschu ahtrā nahwē irr aissgahis. No scheem irr arri 162, kas netihschi ar nahwigāh m fehnehm jeb muschmirreem irr nonahweti. Gan arri pee daudsahm no schahm nelaimehm tik tas pohsta brandwihns wainigs buhs, kas fehneneeku galwinii buhs pahrnehmis un winnas tā apstulbojis, ka winni tahs nahwigas fehnes ne buhs isschekluruschi no tahm labbahm. Bet bes tam scheem lautineem wehl zits negants eerad-dums irr, kam pee schahm nelaimehm gan arri leelas wainas buhs bijuschas, un pahr schahm mehs saweem mihleem laffitajeem tē kahdus mahzibas-wahrbus fazzifim. Dausreis reds, ka tahs seewas, kas fehnes bijuschas us mahjahm eet, arri bes tahm labbahm ehdamahm fehnehm wehl muschhas nihdeht kahdas nohwigas lihds ness, un ka winnas tad schahs tahm zittahm mehds wirsu likt. Bet to ne mas ne buhs darriht; jo sau skaidri parahdjahs, ka ir no weetas paschas tahdas fehnes ta nahwiga fulla lohki ahtri tahm zittahm, kas winna woi appakschā wot blakkam gulf, ewelkahs, un

ka schahs tad tuhlin paleek tik patt newesseliga un nahwigas. Tapehz ihsten ne kad tahdu nahwigu fehni ne buhs flaht pee chdamahm likt, jo zittadi drish leela nelaime warr notift. Wiss-drohshaki warretu buht, ja tähdas fehnes ne mas ne aistiftu, un labbaki woi druszin muschias pazeestu, woi raudsichtu, cohns us tahdu wihsi nihdeht, kas zilwekeem ne kad par seahdi ne warr buht; un tähda arri irr schi: sagruhdi pippa-rus parupji, un nowohri cohns eeksch peena ar druszin meddus. Tas tew muschias tä patt isnihdehs un seahdi ne weenam zilwekam ne dorrihs. — Wehl mums ja-fakka, ka arri pa wissam labbas fehnes, ja winnas ne tuhdat, kad salaffitas, opehb, drish sahkt itt ka ruhgt un tad arri paleek nahwigas. Tapehz mahzees, tew ne kad ne buhs farwu furwi fehnu lichds rihtam atstaht nenowahrhritu, bet to tuhlin nowahrhrit un leetä likt. Beidsoht wehl weena labba mahziba, ka tu pa wissam warretu drohshcs buht, un sinnahit wot starp tahn fehnehm, ko tu preetsch ehfchanas effi fataisjis, ne arri weena nahwiga ne buhtu, tad leezi ikreis, fehnes wahridams, weenu wesseln sihvolu flaht; ja tad fehnu starpa weena nahwiga atrohdbahs, tad sihpoli paleek melgans, un tad waisjaga tuhlyh wissu wahrisjumu kaut fur düssli eeksch semmes eerakt, lai nelaime ne noteek. (G. E.)

Is Rihges. Arri schinni gaddā willas-tīrgus stohweja no 20ta līhds 22rat
 Juhli (gaur drīketaja mīsseschānu muhsu 21ma loppa bija fluddinojuse, ka tīrgus fah-
 schotees 20tā Juhni); bet scho reis merino-willas tik drūzīn wairak ka 5000 puhdi
 bija atwesti, prohtī: weens puhds irr 2 poħbi. No schahm willahm bīja tik 4000
 puhdi is Widsemmes un Kursemmes; jo zittas jau preefsch tīrgus, zittas wehl ne-
 zīrytas bija pahrdohatas, un wehl dauds zittas, kaut gan peemeldetas, laikam leetus
 laika deħi, ne bīja atwestas us pīru deenu. Mäsgatas tik ne wissas bija drūzin
 flīktaki, ne ka preefschajds laikds, bet eepakketas labbok; comehr wehlesam, ka
 us preefschu wissas buħtu labbi eepakketas. Ahtri deesgan goħje ar pahrdoh-
 schānu; jo jau paſchā virmā deenā dīhs wiss bija pahrdohas; bet ar ween wehl or-
 neħże jaunas prezzes; id, ka tik oħtras deenas wakkra tīrgus bija galla. Tīrgus
 stohweja scho goddu drīhs preefsch wissahm fortehm pa weenu rubli f. us kareu duħdu
 augħtaki, ne ka pehrnojā gaddā; preefsch d'aschu tħalli tħalli, kas sevixxha labbi bija
 apstrahħata, arri fohlija wehl wairak; tik preefsch taħbi wiss-smalkahm willahm tīr-
 gus drūzin kritte ta' patt, ka scho godd' wissas zittas semmés. Mäksa ja par
 smalkahm willahm 28 līhds 33 rubli f. par puhdu; tot bija 5 kapeiħi ja-sauld no kareu rubla.
 puiss līhds smalkahm willahm 23 līhds 27 rubli f. par puhdu; " " " "
 parupjohm " 17 " 22 " " " "
 prostahm " 10 " 10 " " " "

Par tāhm willāhm, kas no Widsemmes un Kursemmes bija atwestas, mafsaļa, ja rehlinā weenu zaur oħtru, 25 rubt. f. par puħdu, bet par tāhm no zitteem gubber-menteem tik 13½ rubl. Us teem tirgeem d'sall Kreewu semmē ir weħl dauds mosaf' var schahm mafsaħts. Kaut jekk tħalli semmaturri tañnis mallās no ta mahżiex, jid kohi wajjaga, aitħas audsinha ar wairak minn, un jid leels labbums tad alleħxku. Jo tħaż-za willas, kas no turrenes, weħl ne ween rupsjokas poħr tāhm no muhsu mollaħm, bet orri minn dabba datte naw bes wainas; un warra flaidri redsejt, ka tiegħi neds aitħas ar-waġħadsgu opdohmu teek kohptas, neds willas, ir-piems masgħatas un nozixptas, labbi turretas.

Gaudenajs Jekabs.

Stahsts preeksch Kristigeem wahrguleem.

(No Schuberta-lunga Wahzu raksteem pahtulkohts.)

Zettorka, beidsama nodalla.

Ko abbi skohlmeisteri stahstijusch i.

Ta seewa Katrine weenu pussmuhscha wihrus bija peerahdisust, ko mahzitajs un winna puiss gan pasinne. Winsch bija skohlmeisters masâ zeemâ, kas pee Rohteskalna draudses peederr, un lihds ar to ohtru wihrus un to puiss to naakti pee Jekaba bijis, kad schis nomirre. Us kappeem winsch schodeen bijis wissai sirdi fasillis.

Tas wihrs noskarke, kad ta seewa winnu peerahdisa. Winsch fazzija: »zeenigs mahzitajs, juhs effat mans biktis tehws; kam es baidischohs sums farwus leelus grehkus suhdseht, ko laudis schi zeemâ gan sinn, un ko man Deews un zilweki senn jau irr peedewuschi, to es sinnu. — Wezzaki man jaunam mirruschi, un mahjâs man mas pee labba raddinaja, jebchu man bija labba galwa, un es skohlâ par wisseem wairak eemahsisjohs, un pehz eeksch tizzibas mahzibas pee nelaika basnizkunga arri labbaki mahzeju atbildeht, ne kâ zitti. Tas gohdigs kungs man arri weetu gahdoja, un 14 gabs dus wezzu pee meistera dewe pilsfehtâ, missina kalleja animatu mahzitees. Bet es faru Deewa dohru manngu prahru us flatumu greesu, un ar negohdigeem beedream fasmetohs; tad nu kâ papreetsk tas pirmajs bijis pee mahzibas, ta es taggad tas pirmajs palikkus pee nedarbeem. Sahzu naggus baddih, un zittus pee tam peemahzicht. Meentreis mehs bijam farumajuschees, pilsfehtas mahzitajam par nohdi dahrsâ eekahpt un auglus sagt. Es biji leelam kohkam uskahpis, bet ta misa ar ieetu bija gluddena tappusi, kahja man paflidheja, un es neganti dabbuju krist, palemmeju un 'slausu kreisu rohku, galwu fadausiju, un kâ nedishws us weetas palikku. Manni bâtri par to dixti sabihjahs, bet ne gribbedami ka muhsu sahdsiba isnahktu, wiian man isneffe, un laukâ nolikke pee pilsfehtas izmuhreca grahwsa, appaksch takka, kui jau daschureis laudis bija nokrittuschi, pa tumsi us aht-pilsfehtu eedami. Te manni no rihta atradde affinalnu, un mans bahrgs meisteris no mannis ne ko ne grubbjea sinraht, jo es winnu ne biju labbi klausisis. Tad nu man us pagastu pahrsuhijs, un kad man ne kahdu raddu ne bija, tad man us slimneeku buhdi raidija. Sche nu es kohdas deenas gulleju, ne warredams nej dihwoht nej mirt, jo galwa man bija pa dauds fatreekt. Nelaika zees nigs mahzitajs pilsfehtas dakterim makfaja, un tas manni saglahbe. Bet to ihstu glahbisu es tad dabbuju, kad es aktal prahsa atmohdohs, un ne no daktera, bet no mihsu nelaika Jekaba. Tas drihs nomannijs, kas man ihsti kasteja, un mihsigi pamahzidams un rahdams manni ta aisgrahbe, ka siids pehz palikke mihssta, un es zaur Deewa schehlastibu us labbaku jellu atgreesohs un ustappu. Deews Kungs man arri pats uehme behdu skohlâ mahzicht, un man ar to dauds us preeskhu wedde. Jo man breesmigas sahpes elkonî eemetahs. Kauls bija tai weetâ skabbargôs fatreekt, un valjadseja meesâ eegreest, lihds kaula gabbalitus dabbuja pa weenam iskemt. Arri tas man peewarreja, kad dakers noteize, man ta rohka ne kad wairs stipra ne palitschoht, un gaudenam effoh ammats ja-aistahj. Bet pee tam gohdigajs Jekabs man arri palidseja. Winsch pasinne weenu skohlmeisteru pilsfehtâ, kas slimmigs bija, un kahdu jaunu zilweku grubbjea par pâligu peenemt. Jekabs man bija kubbmajis un pamah-

zijts, taif wakkas laikā labbi eemahzjitees, un es pehz wehl wairak peemahzjohs, kad es pilsfehtā tappu. Jo tur man waisjadseja behrnus mahzjht grahmata, rakstīht un rehki naht. Kad es nu ar Deewa schehligu paligu esmu par skohlmeisteru palizzis, un raugu behrnus pee ta ihsta ganna Jesus Kristus peewest, kā gohdigajs Zehkabs manni pee winna irr peeweddīs. Lai Deews winnam to muhschibā atlihdsina, kā winsch mannu wahju dwehfseli irr glahbis, un lai man ar svehtu Garru paligā nahk, behrneem to ihstu glahbeju rahdiht, kas muhs ar behdahm un ar preekeem us muhschigu dsīhwoschanu derrigus darra.“

Tas wegs pilsfehtas skohlmeisters, ko schis peeminneja sawus notikkumus stahstidams, bija tas firmgalvis, ko mahzitajs pee Zehkaba redsejis, kad tam to svehtu wakkariu dewe. Winsch tadeht to kā wezzu pasihstamu nu usrunnaja un prassija: kā tad juhs ar Zehkabu dabbujat eepasjitees, un draugī palifikat?

Wezzajs atbildeja: »zeenigs mahzitajs, schee trihs irr, behrni un jaunekti buhdami, nabbaga Zehkabam dauds raiſes darrijuſchi, bet es winnam dauds wairak firds-ehstus esmu darrijis, behrns buhdams sapraschanā, bet wihrs gaddōs, kam jau matti palikke sprohgaini. Es esmu wezzas Līb̄ses jaunakajs brahlis, un gan drihs tā kā wiiana, pīrmak schim daudsreis galwu agreeſis. Es biju stellmahkeris, un wandersetls eerad-dis brandwihnu dser. Kad es nu pahnahzu, es ne ween wissu isdsehru, ko nopol-nijs, bet ar to negantu dserfchanu arri wissas sawas ammata leetas isplihteu, kā pehz waisjadseja par selli pee zitta meistera eet. Man biju labs ammats, bet kad es kahdu neddetu biju strahdajis, un festdeenā naudu rohkā dabbuju, es tulikt atkal sahzu dser, lihds wiss pa gallam bija. Meisteris man peedsehruschu ne eelaide nammā, man arri kauns nahje tahdam rahdittees. Kad es ar weenu us flimneku buhdi pee mahfas un pee Zehkaba gahju isplohſitees un isgulleht. San Zehkabs manni isgullejuſchi un skaidru galwu turroſchu kristigi pamahzjija, un mahfa diktii norahje, bet tas ne ko ne lihdsseja. Bet kad nu us reiſi arri manna mahfa zaur Zehkabu lehniga un mishliga paslikke, un weenā prahā tā kā winsch ar man runnaja, tab tee labbi wahrdi man jau wairak pee firds Lehrah, un es tā sahzu no abbeam kaunetees, kā labbaki laukā pagulleju jeb eekſch seena schēkuhaa, ne kā es peedsehris winneem rahditohs. Bet weenreis es pa dauds biju pahrdsehrees, un tahdu pulku affinu wehmu, kā man pussmirruschu us flimneku buhdi pee mahfas nowedde. Ta manni kohpe, un es atjehdsohs, un nu ta labba stunda bija nahkuſi, kur Deews man firdt atwehre, Zehkaba un Līb̄ses labbus wahrdus klausht un paturreht. No ta laika es esmu pee tehwa atgreeſees, kā tas pasuddis dehls ewangeliumā, un debbefu Tehws man schehligi peenehmis, un man lihdssejis pee labba pastahweht. Arri pehz winsch man tahdu usturrejis, kad es gohdigu atraitni apprezzesis, atkal labbā weetā un pee pahrtikſchanas tappu.“

»Redseet zeenigs mahzitajs,“ tā nu wezzajs runnu beidse, »tā kā es ar ohtru skohlmeisteru, tā mehs behreneeki wissi, pee juhſu galda fehdoschi, un pehz gaudena Zehkaba schehlodami, to Deewa apschehloschanu flawejam, kas mums zaur winnu gaddijusees.“

Mahzitajam affaras azjis spildeja, un winsch fazzija: »Un es ne buhſchu tas pehdigajs, kas scho schehlastibu flawe. Arri mannim nabbaga Zehkabs to taisnibu irr eerahdisis, kas Deewa preekschā geld. Un ar Deewa svehtu paligu es nu arri darboschohs, to skaidri jo skaidri zitteem eekahdiht.“

F. R.